

A TOOL TO BE USED IN TEACHING TURKISH

IDIOMS AND PROVERBS TO FOREIGNERS:

TARKAN SONGS

Yabancılarla Türkçe Deyim ve Atasözü Öğretiminde

Kullanılabilecek Bir Araç: Tarkan Şarkıları

Betül KERAY DİNÇEL¹

Hilmi SAVUR²

Abstract

Idioms and proverbs are the cultural elements of a nation. When the relevant literature is reviewed, it is seen that research has been conducted on idioms and proverbs found in textbooks used to teach Turkish to foreigners. In general, texts have been used for teaching idioms and proverbs. The use of songs in teaching idioms and proverbs seems to be of great importance for students to repeat, hear and recall them. The current study aims to investigate whether the songs of the Turkish Pop Star, Tarkan can be used as a tool to teach Turkish idioms and proverbs. In this study, the document analysis method, one of the qualitative research methods, has been used. A total of 81 songs from Tarkan's 8 albums were listened, transcribed and investigated. The idioms and proverbs found in these songs were checked from the "Idioms and Proverbs Dictionary" of Turkish Language Society twice by two researchers to establish the reliability and validity of the analysis. A total of 406 idioms were found within the 8 albums of Tarkan. The album in which the highest number of idioms was encountered is "Metamorfoz." In this album, a total of 111 idioms has been used. On the other hand, a total of 22 proverbs was encountered in the eight albums of Tarkan. The album "Metamorfoz" was found to include the highest number of proverbs (11 proverbs). As a result, it was concluded that the use of albums of Tarkan particularly the album "Metamorfoz" could be highly effective in teaching Turkish idioms and proverbs and through songs, idioms and proverbs can be taught enjoyably.

Key Words: Teaching Turkish to foreigners, idiom, proverb, song.

Öz

Atasözü ve deyimler bir milletin kültürel unsurlarıdır. Alanyazın incelendiğinde yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki deyim ve atasözleri üzerine araştırmalar yapıldığı görülmektedir. Yabancılarla Türkçe deyim ve atasözü öğretiminde genellikle metinler kullanılmıştır. Şarkıların deyim ve atasözü öğretiminde kullanılması ise öğrencinin tekrar etmesi, çevresinden duyması ve daha kolay hatırlayabilmesi açısından oldukça önemlidir. Bu doğrultuda çalışmada yabancılarla Türkçe deyim ve atasözü öğretiminde kullanılabilecek bir araç olduğu düşünülen Tarkan şarkılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Tarkan'ın 8 albümündeki 81 şarkı dinlenerek yazıya geçirilmiş ve incelenmiştir. Şarkılarda yer alan deyim

¹ Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, e-posta: betulkeraydincel@gmail.com

² Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, e-posta: savurhilmi2@gmail.com

ve atasözleri tek tek Türk Dil Kurumunun "Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü"nden iki araştırmacı tarafından ikişer kez kontrol edilerek analizin geçerliği ve güvenilirliği sağlanmıştır. Tarkan'ın 8 albümünde 406 tane deyim olduğu tespit edilmiştir. Deyimlerin en çok yer aldığı albüm Metamorfoz albümüdür. Bu albümde 111 adet deyim kullanılmıştır. Sekiz albümde ise toplamda 22 adet atasözünün kullanıldığı belirlenmiştir. En çok kullanılan 11 atasözü ile yine Metamorfoz (E) adlı albümün olduğu görülmektedir. Tarkan'ın pek çok albümüyle birlikte özellikle Metamorfoz albümünün yabancılar Türkçe deyim ve atasözü öğretiminde kullanımının oldukça faydalı olacağı ve şarkılar sayesinde pek çok deyim ve atasözünün eğlenceli bir şekilde öğretilbileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türkçe öğretimi, deyim, atasözü, şarkı.

GİRİŞ

Dil ve kültür birbirinden ayrılmaz iki ögedir. Birey bir dili öğrenirken kültürünü de öğrenmektedir. Çifci ve arkadaşlarına (Çifci, Batur, Keklik, 2013: 365) göre kültürel değerlerin büyük bir çoğunluğu dile yansımaktadır. Bu yönüyle bir dilin söz varlığı, o dili konuşan halkın gelenekleri, inanışları, hayata bakışı hakkında bilgileri de içermektedir. Kültürün en önemli koruyucusu ve taşıyıcısı dildir. Yazılı ve sözlü kültürün aktarılmasında en önemli araç dil olduğu gibi tarih, din, müzik, gelenek ve görenekler vb. unsurların da başlıca taşıyıcısı dildir.

Dil öğreniminde ilk öğrenilmesi gereken yapılar söz varlığıdır. Söz varlığı öğrenilmeden o dilde dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerinin hiçbiri kazanılamaz. Bir dilin söz varlığı o dili öğrenmenin başlıca ve mutlaka kazanılması gereken tek yoldur. Söz varlığı öğrenilmeden dil öğrenilemez. Uzdu Yıldız'a (2013: 357) göre de dil öğreniminin anlama ve anlatmaya bağlı becerilerinin temel ögesi sözcükler/söz varlığıdır. Her düzeyde öğrenilen yeni sözcükler öğrenilen dil bilgisi kurallarıyla örülerek anlamlı bütünlükler olarak üretilir ve algılanır. Sözvarlığının gelişmesi ifade edebilme becerisini de geliştiren bir durumdur.

Yabancı dil eğitiminde kültürler arası iletişimin sağlıklı olabilmesi için belli bir durumda kime ne söyleneceğinin ve nasıl söyleneceğinin de bilinmesi gerekmektedir. Bu, hedef dilin kültürünün bilinmesi anlamına gelmektedir. Deyimlerin, atasözlerinin, benzetmelerin, mecaz anlamlı sözlerin, hedef dilin kültürü bilinmeden anlaşılamayacağı veya yanlış anlaşılacağı ortadadır (Çifci, Batur, Keklik, 2013: 367).

Yabancılar Türkçe söz varlığının öğretiminde en zorlanılan durumlardan biri şüphesiz deyim ve atasözü öğretimidir. Çoğunlukla kelimelerin gerçek anlamını taşımayan deyim ve atasözlerini yabancı dil öğrenen bireyin kavraması oldukça güç olmaktadır.

Deyim ve Atasözleri

Deyim ve atasözleri kültürü yansıtan milli unsurlardır. Aksoy'un (1962: 131) da belirttiği gibi her dilde atasözleri ve deyimler vardır. Sosyoloji, psikoloji, felsefe, tarih, ahlak, folklor gibi birçok yönlerden inceleme konusu edilmeye değer olan bu ulusal varlıklar, deyiş güzelliği, anlatım gücü, kavram zenginliği bakımından çok önemli dil yapılarıdır.

Dil, kültür, mantık, tecrübe, zevk ve muhakemenin en özlü ifadelerinden biri olan deyimler nesiller arasında köprü vazifesi görür. Deyimler, bir ulusun ortak kültür mirası içinde kendilerine özgü yeri, değeri ve önemi olan kalıp ifadelerdir. Bu ifadeler aracılığıyla yüzyıllar içerisinde o ulusun bir parçası haline gelmiş birçok değeri birkaç kelime ile günümüze ve geleceğe taşımak mümkündür (Barutcu, Açık, 2018: 185).

İnsan toplulukları kendi dillerini geliştirirken sözcüklerin yanında kalıp söz öbekleri de hazırlar. Deyimler de bir dilde anlatımı daha güçlü kılmak için kullanılan kalıp söz öbekleri arasındadır. Bir dilde anlatım gücünü artırmak için kullanılan deyimlerin dilin

İhtiyaçları doğrultusunda ortaya çıktıkları görülmektedir. Bu kalıplaşmış yapılar bir anlam bütünlüğü de yaratmaktadırlar. Bütün dillerde deyim yapılarına başvurulduğu görülür. Türk dili deyimler bakımından zengin bir dildir. Deyimler, Türk milletinin yeryüzündeki hayatı kadar eski olan söz varlıklarıdır. Bu yüzden Türk milletinin farklı coğrafyalarda ve iklimlerde yaşarken edindiği deneyimi de yansıtan sözlerdir. Deyimler kısa metinlerdir; duyguları, düşünceleri, hayal ve istekleri, hayat deneyimini en kısa yoldan dilin verdiği güçle, çoğu zaman mantığın dışına taşarak ortaya koymaya çalışan sözlerdir. Deyimler insan hayatının her safhasını, her türlü kişilik yapısını sergileyebilecek yapıda sözlerdir. Bu bakımdan insanların sözü etkili kılma yolunda başvurduğu araçlardan biridir (Sinan, 2008; 2015).

Deyimler kısa ve genellikle tam bir hükmü sağlamayan ifadelerken atasözleri anlamsal ve yapısal olarak deyimlerden farklıdır. Atasözlerinin ortaya çıkışının deyimlerden çok daha öncesine dayandığı düşünülmektedir.

Aksoy'a (1952, 1953, 1962) göre atasözleri geniş halk yığınlarının yüzyıllar boyunca geçirdikleri denemelerden ve bunlara dayanan düşüncelerden doğmuşlardır. Ulusun ortak düşünce, kanış ve tutumunu belirtir, bize yol gösterirler. Bir atasözülle belgelendirilen tutumun doğruluğu herkesçe kabul edilir. Anlaşmazlıklarda bir atasözü en büyük yargıcıdır. Atasözleri milletin gelenekleşmiş kurallarıdır. Atalarımızın, uzun denemelere dayanan yargılarını genel kural, bilgece düşünce veya öğüt olarak düsturlaştıran ve kalıplaşmış şekilleri bulunan öz sözlerdir. Atasözlerinin hepsi kısadır, özlüdür. Az kelime ile çok şey anlatmaktadır.

Atasözleri, atalarımızın sosyal yaşantımızı, denemelere dayalı olarak, eleştiri, öğüt, genel kural biçiminde yorumlayan özlü sözlerdir. Her biri, bağımsız birer cümle olan bu sözlerde halkımızın gelenek ve göreneklere, hayata bakış açıları; nükte, ince alay, taşlama, övgü ve yergi ile olguları değerlendirme yolları görülür. Bir atasözü, ilk kez belli bir kişinin bir hayat olayını kendine göre değerlendirmesiyle ortaya çıkar. Zamanla birçok kişinin, değişen koşullarla söze yeni görüşler katmasıyla tüm halkın beğenip benimseyebileceği ortak bir söz hâline gelir (Par, 1993: 5). Akün (2006: 117) ise halk tarafından söylenen, kendi içinde kapalı bir ifadesi olan öğretici bir muhteva ve yüksek bir şekil taşıyan söze atasözü denir şeklinde bir tanımlama yapar. Kısacası deyim ve atasözleri bir sürece şahitlik etmiş kültürel söz birliğidir.

Baş'a (2002: 62) göre deyimler ve atasözleri, kendi başlarına bir edebî tür olmasalar bile özellikle söyleyişi kuvvetlendirme, fikirlerimize kuvvetli birer kanıt oluşturma ve az sayıda cümle ile öz ifadeler kurabilme açısından konuşma ve yazma eğitiminde; ilgi ve merak uyandırma açısından dinleme eğitiminde; metinlerdeki söyleyişleri daha anlamlı hâle getirip vurgu ve tonlamayı kolaylaştırma açısından okuma eğitiminde kullanılabilecek ürünlerdir.

Bu çalışma ve açıklamalar deyim ve atasözleri olmadan bir söz varlığı bilgisi dolayısıyla dil öğretimi düşünülemeyeceğini göstermektedir. Söz varlığı içinde öğretimi en güç olan deyim ve atasözü öğretimini daha eğlenceli ve akılda kalıcı hâle getirebilmek için şarkılardan yararlanılabileceği düşünülmektedir.

Dil Öğretiminde Şarkılar

Yabancı dil öğrenimi, kişinin ana dili dışında başka bir dil ve kültürle tanışması demektir. Her insan yabancı dil öğrenirken ilk önce kendine psikolojik bir duvar örer ve zaman zaman da bu yeni dili öğrenemeyeceğini düşünür. Bu yüzden, yabancı dil öğretilirken her tür sıkıcılık ve zorluktan uzak durulmalıdır (Barın, 2004: 20). Dolayısıyla dil öğrenmeyi

eğlenceli bir süreç hâline getirmek ve kişinin kendi etrafına ördüğü psikolojik duvarı yıkmak için çeşitli alternatif yolların bulunması oldukça önemlidir.

Türkçe öğretirken karşılaşılan en büyük problemlerin başında öğrencilerin ilgisizlikleri ve motivasyon eksiklikleri gelmektedir. Dört ana beceriyi içinde barındıracak ve pratik imkânı sağlayacak şekilde hazırlanmış bir şarkı dersi bu büyük probleme çare olabilir. Şarkılar sayesinde öğrencilerin derse karşı olumlu tutum geliştirmeleri sağlanacak uzun vadede Türkçe öğretimi daha kolay ve zevkli olacaktır (Nişancı, 2013: 173). İşte bu sebeple öğrenmesi ve anlaşılması zor olan deyim ve atasözlerinin Türkçe öğrenmeye çalışan yabancı öğrencilere şarkılar aracılığıyla öğretilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Dil ve müzik arasındaki yakın ilişki kolayca tanınabilir. Her iki tarafın da ortak unsurları ve benzerlikleri vardır. Dil ve müzik disiplinleri arasındaki ortak zemini kaplayan, hem de dilin iletişimsel ve elverişli yönünü barındıran şarkılar derslerde ele alınabilir (Jolly, 1975: 11). Şarkılar uygulamanın birincil anahtarıdır, güvenli ve doğal bir sınıf yapısı oluşturur (Şevik, 2012: 11). Bu sebeple dil ve müzik disiplinleri arasındaki ortak zemine şarkılarla deyim ve atasözleri öğretimini oturtmak ana dilinden başka bir dil öğrenmeye çalışan öğrenciler için etkili bir öğrenme yöntemi olacaktır.

Şarkılar el altında kolayca bulunabilecek edinimi kolay pedagojik materyallerdir, dolayısı ile öğretmenin ders öncesi hazırlığını da kolaylaştırırlar. Şarkı dilinin üç temel özelliği vardır:

1. Açık seçiklik: Şarkıların dili sınırlı zaman dilimi içinde gerçekleşen, dil derslerinin hızlı temposunda, kavranabilecek açıklıkta olmakta, dil açısından öğrenim engeli oluşturmamaktadır.
2. Yoğunluk: Şarkıların her biri kapalı bir küçük dünya oluştururlar ve nakarat tipi dizelerle sağlanan birçok tekrarları vardır. Bu tekrarlar genelde anlaşılması kolay ve akılda kalıcı dizelerdir. Şarkı dili somut sözcüklerle dolu belirli sayıda tümcelerden oluşur, anlatacaklarını basit, doğrudan, açıkça bir ifade kullanarak, bununla beraber yoğunluğu fazla, büyük bir hayal gücüne gönderme yaparak anlatır. Öğreneni sade bir dilin yanı sıra müziğin de yardımı ile sözcüklerin anlam ötesine götürüp yaratıcılığını uyandırır.
3. Uygunluk: Şarkılarda anlam iskeletini oluşturan anahtar sözcükler vardır ve bu sözcüklerle ilgili soru-yanıt oyunları öğreneni, şarkının anlam bütünlüğü konusunda bir fikir sahibi yapar. Bazen benzetmeler yoluyla, bazen anlayarak, bazen de sezerek uygunluk sağlayan elemanlar yardımıyla şarkının genel anlamı kolayca kavranabilir (Ataseven, 1988: 193).

Şarkılar kendine has olmaları ve derste kullanılmaları bakımından doğaldır. Yani dil öğretimi veya eğitim için hazırlanmış şarkılardan farklı olarak insanların beğenisine sunulan eserlerdir. Derste kullandıkları zaman da doğal bir yolla dil öğretmeleri bakımından orijinaldir. Mesela, öğrenciler bir şarkının sözlerini ve kelimelerini bir şarkı dersinde, normal bir kelime dersine oranla daha hızlı ve daha zahmetsiz öğrenirler (Nişancı, 2013: 177).

Şarkılar ilk olarak işitilir. Sese dikkat eden bireyin motivasyonu sağlanmaya başlar, böylece dinleme gerçekleşmiş olur. Dinleme sonucunda şarkılar bireyin söz varlığının gelişmesine deyim ve atasözlerinin öğrenilmesine etki eder.

Şekil 1: Şarkı - öğrenme süreci

Alanyazına bakıldığında yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki deyim ve atasözleri (Akpınar, 2010; Barcın, 2018; Özkan, 2017); kelime öğretimi (Kalenderoğlu, 2016); söz varlığı (Arslan, Durukan, 2014; Başutku, 2018); kalıp sözler (Başar, 2018); kültür aktarımı (Demir, Açık, 2011; Tüm, Sarkmaz, 2012; İşcan, Yassıtaş, 2018; Yılmaz, 2018) üzerine araştırmalar yapıldığı görülmektedir.

Yabancılara Türkçe öğretiminde mesneviler (İspir, 2018), şiirler (Saka, 2014) gibi edebî eserlerin kullanıldığı belirlenmiştir. Ataseven'in (1988) de belirttiği gibi günümüzde artık kitapların yerini bağımsız öğretim ortamlarını oluşturan araçlar; romanlar, gazeteler, dergiler, şarkılar vs. almıştır. Yabancılara Türkçe öğretiminde oyunlar (Aslan, Coşkun, 2016; Kara, 2010), filmler (İşcan, 2011; İşcan, Delen, 2017) sanatsal filmler (Saraç, 2012); çizgi filmler (Yakar, Yılmaz, 2016), animasyonların (Yılmaz, Talas, 2015) kullanıldığı görülmektedir.

Bunların yanı sıra yabancılara Türkçe öğretimi alanında; şarkılarda Türk kültürüne ait değerler (Artuç, 2013), şarkı öğretimi (Kana, Özekinci, Kızıldağ, Uzan, 2017) üzerine çalışmalar bulunmaktadır. Bunların dışında farklı dillerin öğretiminde şarkıların üzerinde duran çalışmalar (Çakır, 2006; Güngör, 2014; Keskin, 2011; Köse, 2012; Salcedo, 2010; Şevik, 2012) da mevcuttur.

Bu çalışmada Tarkan şarkılarının yabancılara Türkçe deyim ve atasözleri öğretiminde kullanılabilecek bir araç olup olamayacağı araştırılmıştır. Birinci planda Tarkan şarkılarının seçilme sebeplerinden biri ise 2008 yılında Türk Dil Kurumu Başkanı Şükrü Haluk Akalın'ın Tarkan'ı Metamorfoz albümünde kullandığı deyim ve atasözlerinden dolayı tebrik etmiş ve konuyla ilgili övgülerde bulunmuş olmasıdır. Bu durum Tarkan'ın şarkılarındaki deyim ve atasözü varlığının ortaya çıkarılmasının dünya çapında ünlü olan ve pek çok millet tarafından dinlenen Tarkan'ın şarkılarının yabancılara Türkçe deyim ve atasözü öğretiminde etkili bir şekilde kullanılabileceğini düşündürmüştür. Bu doğrultuda çalışmada Tarkan şarkılarının deyim ve atasözleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım, Şimşek, 2011). Verilerin toplanması

sürecinde Tarkan'ın “*Yine Sensiz, Aacayıpsin, Ölürem Sana, Karma, Dudu, Metamorfoz, Adımı Kalbine Yaz, On*” adlı sekiz albümü incelenmiştir. Türk sanat müziği şarkılarının seslendirildiği “*Ahd-e Vefa*” albümü Tarkan'a ait şarkılardan oluşmadığı; “*Come Closer*” albümü İngilizce şarkılardan oluştuğu; Ç6 ve D5 kodlu şarkılar Tarkan'a ait olmadığı için inceleme dışında tutulmuştur.

Araştırmada kullanılan albümlerin asıllarına ulaşılmıştır. Yapılan bütün incelemelerde birincil kaynaklardan yararlanılmıştır. Sekiz albümdeki seksen bir şarkı dinlenerek yazıya geçirilmiştir. Yazıya geçirilen şarkılar incelenip okunarak içeriği anlaşılmıştır. Şarkılarda yer alan deyim ve atasözleri tek tek Türk Dil Kurumunun “Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü”nden iki araştırmacı tarafından ikişer kez kontrol edilerek analizin geçerliği ve güvenilirliği sağlanmıştır. Doküman incelemesinde albümlere harfler, şarkılara rakamlar sırasıyla verilmiştir. Bulgularda yer alan örneklerde de bu numaralandırmalar kullanılmıştır. Örneğin “A3” kodu “*Yine Sensiz*” albümündeki “*Söz Verdim*” şarkısına aittir. Analiz sürecinde kullanılan bütün kodlar tablo 1’de gösterilmiştir. Verilerin sayısallaştırılmasında frekans değeri kullanılmıştır. Deyim ve atasöz örnekleri verilirken ise şarkılarda yer aldığı şekliyle gösterilmiştir.

Tablo 1: Tarkan'ın albüm ve şarkılarına ilişkin kodlar

A. <i>Yine Sensiz</i>	B. <i>Aacayıpsin</i>	C. <i>Ölürem Sana</i>	Ç. <i>Karma</i>
1. Kıl Oldum	1. Hepsi Senin mi?	1. Şımarık	1. Aşk
2. Kimdi?	2. Dön Bebeğim	2. İkimizin Yerine	2. Ay
3. Söz Verdim	3. Şeytan Azapta	3. Ölürem Sana	3. Kuzu Kuzu
4. Gelip de Halimi	4. Bekle	4. Salna Salna	4. Gitti Gideli
Gördün mü?	5. Eyvah	5. Gecenin Ürkek	5. Uzak
5. Sarıl Bana	6. Kış Güneşi	Kanatlarında	6. Yandım
6. Oldu Canım Ara	7. Unutmamalı	6. Kır Zincirlerini	7. O'na Sor
Beni	8. Gül Döktüm	7. İnci Tanem	8. Hüp
7. Vazgeçemem	Yollarına	8. Başına Bela Olurum	9. Sen Başkasın
8. Çok Ararsın	9. Durum Beter	9. Unut Beni	10. Taş
9. Selam Ver	10. Gitme	10. Delikanlı Çağlarım	11. Her
10. Yetti Artık	11. Seviş Benimle	11. Beni Anlama	Nerdeysen
11. <i>Yine Sensiz</i>	12. Biz Nereye?		12. Verme
D. <i>Dudu</i>	E. <i>Metamorfoz</i>	F. <i>Adımı Kalbine Yaz</i>	G. <i>On</i>
1. Dudu	1. Vay Anam Vay	1. Sevdanın Son	1. Yolla
2. Bu Şarkılarda	2. Dilli Düdük	Vuruşu	2. Çay-Simit
Olmasa	3. Arada Bir	2. Acımayacak	3. Beni Çok Sev
3. Gülümse Kaderine	4. İstanbul Ağlıyor	3. İşim Olmaz	4. Ben Senin
4. Sorma Kalbim	5. Hop Hop	4. Kayıp	5. Çok Ağladım
5. Uzun İnce Bir	6. Dedikodu	5. Öp	6. Her Şey Fani
Yoldayım	7. Bam Teli	6. Adımı Kalbine Yaz	7. Kedi Gibi
	8. Gün Gibi	7. Sen Çoktan	8. Hodri Meydan
	9. Çat Kapı	Gitmişsin	9. Biz Çocukken
	10. Pare Pare	8. Usta-Çıracak	10. Bal Küpü
			11. Acımasız
			12. Sevdam Tek
			Nefes
			13. O Sevişmeler
			14. Affedin Bizi

BULGULAR

Bu bölümde Tarkan şarkılarında geçen deyim ve atasözlerine yer verilmiştir.

Tablo 2: Tarkan şarkılarında yer alan deyimler

Şarkı	Deyimler	f
A1	Takıp takıştırmak, kaçacak delik aramak, güneş geçmek, kendine gelmek	4
A2	Derde düşmek	1
A3	Yüreği yanmak	1
A4	Veda etmek, arayıp sormak, değer düşümüne uğramak, hatır sormak, geriye dönmek	5
A6	Sorgu suale çekmek, canına tak etmek, pes etmek	3
A8	Kul köle olmak, bulunmaz Hint kumaşı	2
A9	Hesap sormak, hasret çekmek, pişmanlık duymak, selam vermek	4
A11	Umut vermek	1
B1	Anasının körpe kuzusu, ciğerimin köşesi, caka yapmak, deli divane olmak, emrine girmek	5
B2	Gözüne uyku girmemek, yüreği yanmak, gözleri dolmak, üzerine yürümek, çaresiz kalmak	5
B3	Bir söylemek pir söylemek, canı yanmak, ahı tutmak, şeytan azapta gerek, bahtına küsmek, derdine düşmek	6
B4	Gözü (gözleri) kamaşmak	1
B5	Arayıp da bulamamak, külünü savurmak, buz gibi soğumak, ağzı dili tutulmak, deli etmek, başının belası olmak, aramak sormak, yemin içmek	8
B6	Meydan okumak, kıyamete kadar	2
B7	Gönlü kırılmak, gönlünü hoş etmek, gönül avutmak, hoşnutluk duymak	4
B8	Gözlerinden okumak, ele vermek, yabana atmak, sabrı tükenmek	4
B9	Keyfine bakmak, canına tak etmek, kara kara düşünmek	3
B10	Akla gelmek	1
B11	Nokta koymak, dur durak yok	2
C1	Erkekliğe sığmamak, sürme çekmek, rezil olmak, eski köye yeni adet getirmek, ocağa düşmek	5
C2	Yenik düşmek, canımın içi, feda etmek	3
C3	Kapı aralamak, gözü kara çıkmak, yola getirmek, tiryakisi olmak, gönlünü çalmak, ağına düşürmek, büyüüne kapılmak, göz göre göre, başı dönmek, kanı kaynamak	10
C4	Olan oldu, telaş almak, büyüüne kapılmak (tutulmak), bir içim su (gibi), başına bela olmak, her derde deva olmak, kanına girmek, birine kul köle olmak, düşman olmak, elini uzatmak, dillere düşmek, ümit vermek	12
C5	Uykuya dalmak, bağırını delmek, kanına girmek	3
C6	Alev almak, sırra ermek, gözünü yummak, tadına varmak, yasakları çiğnemek	5
C7	Uzaklara gitmek, murada ermek, vız gelip tırıs gitmek	3
C8	Ömre bedel, kendini adamak, kul köle olmak, pervane olmak, divane olmak, başına bela olmak, bir hâl olmak, bir hoş olmak	8
C9	Reva görmek, mecal kalmamak, yakasını bırakmamak, feryat etmek	4
C10	Sarmaş dolaş olmak, yola (yollara) düşmek, kalbini çalmak, hızlı yaşamak, dile düşmek, sele kapılmak, hararet söndürmek, üstüne gitmek	8
C11	Ele geçirmek, kendi hâlinde bırakmak, izin vermek	3

Ç1	Baş etmek, medet ummak, mühür basmak	3
Ç2	Adak adamak, gülüp geçmek, göze almak, gözünün yaşına bakmamak, maskara olmak, yem olmak, uçup gitmek, tadı tuzu kalmamak, deli divane olmak, elini kolunu bağlamak, gözünü bağlamak	11
Ç3	Kolu kanadı kırılmak, bağına basmak, eriyip bitmek, kuzu gibi, dizlerine kapanmak, ateşe vermek	6
Ç4	Sitem etmek, bir kalem geçmek, birini arayıp sormak	3
Ç5	Karnı tok sırtı pek, buz tutmak, kulp takmak	3
Ç7	Yemin içmek, buz kesmek	2
Ç8	Kıyamet kopmak, kuş sütüyle beslemek, el üstünde tutmak, içine çekmek, aklının bir köşesine yazmak, gözüne uyku girmemek, dünyayı görmemek, pervane olmak	8
Ç9	Canından bezmek, insafa gelmek, oyuna gelmek, karşı koymak, şeytana uymak, nedamet duymak, gününü gün etmek, yerine koymak	8
Ç10	Fırtına kopmak, can yakmak, alet olmak, anasından doğduğuna pişman etmek, yolunu beklemek, yüzü/benzi sararmak, ziyan olmak	7
Ç11	Cevapsız kalmak, kalp (kalbini) kırmak, bir hoş olmak, büyüklerin ellerinden, küçüklerin gözlerinden öpmek	4
Ç12	Derdini çekmek, akıl vermek, huzur vermek	3
D1	Uslu durmak, kafa tutmak, gözü kara çıkmak, bildiğini okumak, çiçek gibi, anasının ak sütü gibi, etrafında dört dönmek, el bebek gül bebek, hoş görmek, kara kara düşünmek, kulağına inanmamak, tuz buz olmak, içine atmak, güneş doğmak	14
D2	Çekip gitmek, gözünden düşmek, içine dert olmak	3
D3	Bahtına küsmek, ettiği yanına kalmak, koynuna almak, kendini ateşe atmak	4
D4	Kendini bilmek, gönlü kırılmak, sorumlu tutmak, tutsak düşmek	4
E1	İçin için yanmak, canına yandığının, kölesi olmak	3
E2	Masal okumak, kalp kırmak, uykusu kaçmak, oyuna gelmek, akıllı olmak, tepetakla gitmek, pireyi deve yapmak, yangına körükle gitmek, kendi kuyusunu kendi kazmak, çan çan ötmek, hava hoş, hükmü olmamak, gözünü karartmak, caka satmak, üstün bulmak, burnu Kaf dağında, kalp kırmak, uykusu kaçmak, kendine gelmek, haddini bilmek, ileri gitmek, iki kere iki dört eder, kalbini açmak	23
E3	Karalar bağlamak, akli başına gelmek, bahtına küsmek, esip gürlemek, mangalda kül bırakmamak	5
E4	Yolunu gözlemek, buz tutmak	2
E5	Atıp tutmak, vıdı vıdı etmek, asabına dokunmak, eski hamam eski tas, al birini vur ötekine, gözünün içine baka baka, pusu kurmak, sabrı taşmak, ciğerini delip geçmek, bir kalemde geçmek, külahıma anlat, ayağını denk almak, bir eli yağda bir eli balda (olmak), çivi gibi, çivi gibi olmak, kafa tutmak, tersine dönmek, başı dönmek, kul etmek, elini veren kolunu alamaz, huyuna suyuna gitmek, meydan okumak, tav olmak, sıkı tutmak, şeytana uymak, ipin ucunu kaçırmak, hesap sormak, bir olmak	28
E6	Gözlerinden okumak, özü sözü bir olmak, alını açık yüzü ak, dalına basmak, oyuna getirmek, yüreği sızlamak, canını yakmak, hesap vermek, iki eli yakasında olmak, göz göre göre, günahına girmek, ok yaydan çıkmak	12
E7	Bam teline basmak, yaraya tuz biber ekme, tadı kaçmak, reva görmek, dümeni kırmak, saman alevi gibi, yanıp tutuşmak, kül olmak, eğrisi	13

	doğrusuna gelmek, bal gibi, yol yakinken, hapyı yutmak, yanına kâr kalmak	
E8	İç çekmek, huzur bulmak, buz gibi, gün doğmak, ümit kesmek, imdadına yetişmek, gam yememek, vız gelip tırıs gitmek, yüzüne gülmek, lafı mı olur, feda etmek, yanıp tutuşmak	12
E9	Oyuna gelmek, dili yanmak, yemin billah etmek, pabuç bırakmamak, kaleyi içinden fethetmek, karşı koymak, yem olmak, kül olmak, gözü kör olsun, elini kolunu bağlamak	10
E10	Dağ gibi, göz kırpmak, çiçek açmak	3
F1	Nefes nefese kalmak, baş eğmek, hak etmek	3
F2	Gözü yükseklerde olmak, ilik gibi, boynu kıldan ince olmak, talip çıkmak, diz çökmek	5
F3	Sağı solu olmamak, aklını (bir şeyle) bozmak, hafife almak, ömre bedel	4
F4	Yolun açık olsun, boğazı düğümlenmek, yarım kalmak, rüzgâr gibi	4
F5	Cancığer kuzu sarması, hilal gibi, şeytana uymak	3
F6	Yedikleri içtikleri ayrı gitmemek, pabucu dama atılmak, yüzüne gülmek, içi sızlamak, kötü yola sapmak, el üstünde tutmak, yedikleri içtikleri ayrı gitmemek	7
F7	Göz göre göre, gözleri buğulanmak (bulutlanmak)	2
F8	Dünden hazır olmak, şifreyi çözmek, siftah etmek, için için yanmak	4
G1	Yüzüne gülmek, yazıklar olsun, ayağına çelme takmak, içine atmak, gün yüzü görmemek	5
G2	Gönül almak, kesip atmak, içinden gelmek, aralarındaki buzları eritmek, kedi gibi, etle tırnak gibi, kaymak gibi, kumru gibi, köprüleri atmak, sözünden dönmek	10
G3	İyi gelmek	1
G4	Sıfırdan başlamak, cemaziyelevvelini bilmek, hak yemek	3
G6	Boynunu bükmek, kesip atmak, rahat bırakmak, soluklanmak, feryat etmek, canı yanmak, gelip geçmek, elden ele geçmek	8
G7	Yer yerinden oynamak, seyre çıkmak, kedi gibi, burnunun dibine sokulmak, sarıp sarmalamak, dünden hazır (razı) olmak, yelken açmak	7
G8	Sineye çekmek, dünyayı tozpembe görmek, dimdik ayakta durmak, tuzak kurmak, başını yakmak, başına bela almak, elinden geleni ardına koymamak, adam etmek, meydan okumak	9
G10	Haberin olsun!, canı çekmek, uykuya yatmak, Marmara çırası gibi yanmak	4
G11	Basıp gitmek, yara açmak	2
G13	İçinde kaybolmak, kendini bulmak, hasret çekmek	3
G14	Hesap vermek, utanç duymak	2

Yine Sensiz (A) adlı albümde toplamda 21 adet deyim kullanıldığı tespit edilmiştir. İncelenen şarkılar içerisinde en çok A4 kodlu şarkıda 5 adet deyim kullanıldığı görülmektedir:

“Durup dururken şimdi niye, sebep ne?

Arayıp soruyormuşsun, herkesten beni” (A4)

Albüm içerisinde A5 ve A7 kodlu şarkılarda deyim tespit edilememiştir. A4 şarkısının yanında A1 ve A9 şarkılarında dörder tane deyim kullanıldığı görülmektedir:

“Takmış takıştırmış” (A1)

“Sevgimin hatrına bir tanem

Hiç olmazsa selam ver” (A9)

Aaacayıpsin (B) adlı albümde toplam 41 adet deyim kullanıldığı görülmektedir. B5 koduna sahip şarkıda toplamda 8 adet deyim bulunmaktadır:

“Beni arıyor, soruyor

Geliyor eyvah

Geri dönüyor, yemin ediyor” (B5).

B3 koduna sahip şarkıda toplamda 6 adet deyim tespit edilmiştir:

“Kaderime küstüm iyice heyhat

Unuttum dünya halini

Derdine düştüm feryat feryat”

B1-B2 koduna sahip şarkılarda 5'er tane deyim kullanıldığı görülmektedir;

“Anasının kuzusu

Ciğerimin köşesi

Kız bu neyin cakası” (B1)

“Ellerin dokununca yüreğim yanacak

Bilirim her şey yeniden yaşanacak

Sarılnca boynuna gözlerin dolacak” (B2).

B7-B8-B9 kodlarına sahip şarkılarda ise 4'er tane deyim kullanıldığı tespit edilmiştir:

“Bir anlıkmış dediler

Kırıldım yar” (B7)

“Beni seviyorsun

Sözlerin seni ele veriyor” (B8)

“Yanıyor dünya bitiyor dünya

Düşün kara kara” (B9)

Ölürüm Sana (C) adlı albümde toplamda 64 adet deyim kullanıldığı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde incelenen şarkılarda en çok C4 koduna sahip şarkıda 12 adet deyim kullanıldığı görülmektedir:

“Sen başa bela dilber

Her derde deva esmer” (C4)

C3 koduna sahip şarkıda toplam 10 adet deyim tespit edilmiştir:

“Kapıldım yine göz göre göre” (C3)

C8 ve C10 kodlarına sahip şarkılarda 8'er tane deyim kullanıldığı görülmektedir:

“Uğruna kul köle olurum” (C8)

“Seninim al kalbimi çal” (C10)

Albüm içerisindeki bütün şarkılarda deyim kullanılmıştır.

Karma (Ç) adlı albümde toplamda 58 adet deyim kullanıldığı görülmektedir. Albüm içerisinde en çok Ç2 koduna sahip şarkıda 11 adet deyim kullanılmıştır:

“Göze aldım dağları deldim

Ah nafile bakmadı gözyaşıma” (Ç2)

Ç8 ve Ç9 kodlarına sahip şarkılarda 8'er tane deyim kullanıldığı tespit edilmiştir:

“Kuş sütüyle beslerim seni” (Ç8)

“Ben de senin gibi seytana uydum” (Ç9)

Dudu (D) adlı albümde toplamda 25 adet deyim kullanıldığı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde en çok D1 koduna sahip şarkıda 14 adet deyim tespit edilmiştir:

“Bile bile kafa tutuyor aşka gözü kara

O yine bildiğini okuyor

Çiçek gibi tazecik” (D1)

D3 ve D4 kodlarına sahip şarkılarda 4'er tane deyim kullanıldığı görülmektedir:

“Bu gece ümitlerini al koynuna” (D3)

“Sen önce tanı, bil kendini” (D4)

Metamorfoz (E) adlı albümde toplamda 111 adet deyim kullanıldığı görülmektedir. Albüm içerisinde yer alan bütün şarkılarda deyim kullanımı mevcuttur. Albüm içerisinde E5 koduna sahip şarkıda 28 adet deyim kullanılmıştır:

“Gözümüzün içine baka baka

Pusu kuruyorlar bize

Hop hop bol keseden atıp tutma

Vıdı vıdı edip asabımı bozma” (E5)

E2 koduna sahip şarkıda toplam 23 adet deyim tespit edilmiştir:

“Pireyi deve yaptı dilli düdük

Ateşe bile bile körükle gidiyor

Kendi kuyusunu kazıyor enayi

Cırcır ötüyor” (E2)

E7 kodlu şarkıda ise 13 deyim bulunmaktadır:

“Basma sakın bam telime

Yarama tuz biber ekme” (E7)

E6 ve E8 kodlarına sahip şarkılarda 12'şer tane deyim kullanıldığı belirlenmiştir:

“Yüreği sızlamadan canımızı yakanın

Er ya da geç verecek hesabı var” (E6)

“Tam ümidi kesmişken yetiştirdi imdadıma” (E8)

Adımı Kalbine Yaz (F) adlı albümde toplamda 32 adet deyim kullanıldığı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde F6 koduna sahip şarkıda 7 adet deyim tespit edilmiştir:

“Ne çabuk attın o günlerin pabucunu dama” (F6)

F3, F4 ve F8 kodlarına sahip şarkılarda 4'er tane deyim kullanıldığı tespit edilmiştir:

“Aşkımı hafife alsan da” (F3)

“Yolun açık olsun demek isterdim” (F4)

“Dünden hazırız ama cesaret olmalı” (F8)

Albüm içerisinde yer alan bütün şarkılarda deyimler kullanılmıştır.

On (G) adlı albümde toplamda 54 adet deyim kullanıldığı görülmektedir. Albüm içerisinde G2 koduna sahip şarkıda 10 adet deyim tespit edilmiştir:

“Öyle kesip atmamız” (G2)

G6 koduna sahip şarkıda toplam 8 adet deyim tespit edilmiştir:

“Bir soluklan bir dinle bir bak ne söylüyor” (G6)

G8 koduna sahip şarkıda toplam 9 adet deyim kullanıldığı görülmektedir:

“Bak dimdik hayattayım yıkamadın hâlâ yoluma tuzaklar kurdun da” (G8)

G5, G9 ve G12 kodlu şarkılarda deyim kullanımı mevcut değildir.

Tablo 3: Tarkan şarkılarında yer alan atasözleri

Şarkı	Atasözleri	f
C9	Atına bakan ardına bakmaz	1
C10	Kısa günün kârı az olur.	1
Ç1	Dünya malı dünyada kalır.	1
Ç5	Eski düşman dost olmaz.	1
Ç8	Kalpten kalbe yol vardır. Yalnız taş, duvar olmaz	2
Ç12	Çoğu zarar, azı karar. Zararın neresinden dönülse kârdır.	2
D3	Gün doğmadan neler doğar.	1
E1	Dışı eli içi beni yakar.	1
E2	Söz gümüşse sükût altındır. Rüzgâr eken fırtına biçer. Kendi düşen ağlamaz. Eden bulur, inleyen ölür. Eken biçer, konan göçer. Dünya ölümlü, gün akşamı.	6
E5	Anca beraber kanca beraber.	1
E6	Al elmaya taş atan çok olur.	1

E7	Kalpten kalbe yol vardır. Ateş düştüğü yeri yakar.	2
G3	Çocuk düşe kalka büyür.	1
G4	Çocuk düşe kalka büyür.	1

Tarkan'ın Yine Sensiz (A), Aacayıpsin (B), Adımı Kalbine Yaz (F) albümlerinde yer alan şarkılarda atasözü kullanımı mevcut değildir.

Ölürüm Sana (C) adlı albümde 2 adet atasözü kullanıldığı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde yer alan C9 ve C10 kodlarına sahip şarkılarda 1'er adet atasözü kullanıldığı tespit edilmiştir:

“Ardına bile bakma git unut beni” (C9)

“Her hoş an kısa günün karı” (C10)

Karma (Ç) adlı albümde toplamda 6 adet atasözü kullanıldığı görülmektedir. Albüm içerisinde yer alan Ç1, Ç5 kodlarına sahip şarkılarda 1'er tane atasözü varken Ç8 ve Ç12 kodlarına sahip şarkılarda 2'şer tane atasözü kullanıldığı görülmektedir:

“Anladım yalan dünya malı” (Ç1)

“Düşmanına dost durandan uzak tutun beni uzak” (Ç5)

“Yalnız taştan duvar olmaz” (Ç8)

“Azı karar çoğu zarar diyenler” (Ç12)

Dudu (D) adlı albümde toplamda 1 adet atasözü kullanıldığı tespit edilmiştir. Sadece albüm içerisinde yer alan D3 koduna sahip şarkıda 1 adet atasözü kullanıldığı görülmektedir:

“Gün doğmadan unut insafsızı” (D3)

Metamorfoz (E) adlı albümde toplamda 11 adet atasözü kullanıldığı görülmektedir. Albüm içerisinde incelenen şarkılarda en çok E2 koduna sahip şarkıda 6 adet atasözü kullanıldığı tespit edilmiştir:

“Söz gümüşse süküt altındır

Masal okuyor bilmiyor o zır deli

Rüzgâr eken fırtına biçer

Kendi düşen ağlamaz yani” (E2)

E1, E5 ve E6 kodlarına sahip şarkılarda 1'er tane atasözü kullanıldığı görülmektedir:

“Dışı beni yakar içi beni dile kolay” (E1)

“Anca beraber kanca beraber idik” (E5)

“Al elmaya taş atan çok olur yar” (E6)

On (G) adlı albümde toplamda 2 adet atasözü kullanıldığı tespit edilmiştir. Albüm içerisinde yer alan G3 ve G4 kodlarına sahip şarkılarda 1'er adet atasözü kullanıldığı tespit edilmiştir:

“Düşe kalka yaşanır mı öğretir yıllar” (G3)

“Pişman değilim düşe kalka yürüdüm de öyle büyüdüm” (G4)

SONUÇ VE TARTIŞMA

Tarkan'ın incelenen sekiz albümünde dört yüz altı tane deyim bulunduğu tespit edilmiştir. En çok Metamorfoz adlı albümde toplamda yüz on bir deyim kullanılmıştır. Deyimlerin kullanım sayısına göre albümler çoktan aza doğru sırasıyla Metamorfoz, Ölürüm Sana, Karma, On, Aacayıpsin, Adımı Kalbine Yaz, Dudu, Yine Sensiz şeklindedir.

Sekiz albümde yirmi iki tane atasözü tespit edilmiştir. En çok yine Metamorfoz adlı albümde on bir tane atasözü belirlenmiştir. Şarkılarda deyimlere oranla atasözleri daha az yer almaktadır.

Seksen bir şarkı içinde yalnızca Sarıl Bana, Vazgeçemem, Yetti Artık, Biz Nereye?, Çok Ağladım, Biz Çocukken, Sevdam Tek Nefes isimli yedi şarkıda deyim ve atasözlerinin yer almadığı görülmektedir.

Ölürüm Sana, Salına Salına, Ay, Dudu, Dedikodu, Bam Teli, Gün Gibi, Çat Kapı, Çay-Simit şarkılarında on ve üzerinde deyim kullanılmıştır. Özellikle Dilli Düdük, Hop Hop şarkılarında yirminin üzerinde deyim ve atasözü kullanımı mevcuttur. Bu birkaç şarkı sayesinde Yabancılara Türkçe öğretiminde öğrencilerin deyim ve atasözü varlığının kolaylıkla geliştirilebileceği düşünülmektedir.

İnal (2013: 422-423) da deyimlerin şarkılarla öğretilebileceğini belirtir. Ona göre şarkıların dil öğretiminde kullanılmasını gerektiren nedenlerden biri şarkıların, toplumun gerçek dilini ve duygularını içeriyor olmasıdır. Böylece öğrenciler hedef dilin kültürünü ve dil bilgisi kitaplarında her zaman rastlamayacakları dil yapılarını ve deyimleri de şarkılarla öğrenmiş olurlar. Ayrıca tekrar yönteminin dil öğretimindeki önemi tartışılmazdır, fakat tekrar sıkıcı bir etkinlik olabilmektedir, oysa şarkılardaki nakarat ve tekrarlar öğrenciyi bıktırmadan tekrar odaklanmayı sağlar.

Tarkan şarkılarında kullanılan tekrarların ve nakaratların şarkıdaki anlam bütünlüğünü bozmaması ve gereksiz sayıda olmaması sebebiyle yabancılara Türkçe öğretimi aşamasında öğrencilerin bıkmadan ve ilgilerini kaybetmeden dinleyeceklerini düşündürmektedir.

Uçgun'a (2006: 221) göre de sözcük öğretiminde çeşitli şarkılardan yararlanılabilir. Böyle bir uygulamada teyp veya bilgisayar yardımıyla bir şarkı baştan sona öğrencilere dinletilerek öğrencilere bu şarkının sözleri yazılı olarak verilir. Fakat bazı kelimelerin yeri boş bırakılır ve buraları öğrencilerin doldurmaları istenir. Böyle bir etkinlik, öğrencilerin dinleme becerilerinin geliştirilmesine de yardımcı olur. Aynı uygulama yabancılara Türkçe öğretiminde zorlanıldığı düşünülen deyim ve atasözleri öğretiminde de yapılabilir. Tarkan şarkılarında boş bırakılan yerleri öğrencilerin doldurması istenebilir ya da yerleri değiştirilmiş deyim ve atasözlerini uygun yere koyma gibi etkinliklerle dinleme ve anlama becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlanabilir.

Jolly (1975) şarkıların dil bilimsel yapılar, kelime bilgisi, deyimler ve telaffuz açısından oldukça yararlı olduğunu hem edebi ifadeler hem de konuşma ifadeleri sunduğunu belirtir. Ayrıca şarkı sözlerinin öğrencinin bilişini daha da geliştirmek ve ilgili kelime öğelerini eklemek çabasıyla seçilirse, şarkılar kendi içinde değerli öğretim materyalleri hâline geleceğini ifade eder. Salcedo (2010) da bilinmeyen kelimeleri hatırlamanın çoğu öğrenciye zahmetli geleceğini ancak müziğin bu süreci kolaylaştırabileceğini söyler. Aynı

şekilde Tarkan şarkıları yabancılara Türkçe deyim ve atasözlerini kavratma aşamasında kıymetli birer öğretim materyaline dönüşebilir.

Ayrıca Güngör'ün (2014) araştırma verilerinden elde edilen bulgular, yabancı dil derslerinde kullanılan şarkıların öncelikle, öğrencilerin kelimelerin doğru söyleniş biçimlerini öğrenmelerine, yabancı dildeki kelime dağarcıklarını ve derse olan ilgilerini arttırmalarına, dinleme-anlama becerilerini geliştirmelerine, derse katılımlarını arttırmalarına, derse karşı olumlu tutum geliştirmelerine katkıda bulunduğunu göstermektedir. Bu araştırma, ayrıca, şarkıların yabancı dil derslerini eğlenceli hâle getirdiğini, öğrencilerin öğrendikleri dilin kültürü hakkında bilgi edinmelerini sağladığını, öğrencilerin yabancı dile karşı olumlu tutum geliştirerek daha kalıcı bir öğrenme sağladığını ortaya koymaktadır. Ayrıca şarkıların öğrencilerin yabancı dilin günlük yaşamdaki kullanım biçimlerini öğrenmelerine, ezber yeteneklerini geliştirmelerine yönelik olumlu ve önemli katkıları olduğunu göstermektedir. Bu açıklamalar ışığında aynı şekilde oldukça fazla deyim ve atasözü içeren Tarkan şarkılarıyla dersler hem eğlenceli hâle getirilebilir hem de daha kalıcı öğrenme sağlayabileceği oldukça açıktır.

Köse'nin (2012) ilköğretim 4. sınıf Fransızca dersi konularının öğretiminde şarkıyla öğretim ile geleneksel yöntemi karşılaştırdığı çalışmasında öğretim yapılan gruplar arasında önemli bir fark görülmüştür. Bu araştırma, öğrencilerin akademik başarıları üzerinde şarkı tekniğinin geleneksel yöntemden daha etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Şarkıların öğretim sürecinde kullanıldığı ve kullanılabileceği pek çok araştırmayla desteklenmiştir. Bu çalışmada Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin zevkli bir şekilde tekrar yapabilecekleri, gündelik yaşamda sıklıkla duyup daha kolay hatırlayabilecekleri Tarkan şarkılarının deyim ve atasözü varlığındaki zenginliği bakımından yabancılara Türkçe deyim ve atasözü öğretiminde etkili bir araç olarak kullanılabileceği ortaya konmuştur.

KAYNAKÇA

- Akpınar, M. (2010). *Deyim ve atasözlerinin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanımı üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisan Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aksoy, Ö. A. (1952). Atasözleri ve deyimleri hakkında-II. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, 2(15), 154-161.
- Aksoy, Ö. A. (1953). Atasözleri ve deyimleri hakkında-IV. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, 2(17), 278-282.
- Aksoy, Ö. A. (1962). Atasözleri, deyimler. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten-1962*, 131-166.
- Akün, Ö. F. (2006). Atalar sözüne dair. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 19, 117-119.
- Arslan, N., Durukan, E. (2014). Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında söz varlığı unsurlarının incelenmesi. *International Journal of Language Academy*, 2(4), 247-265.
- Artuç, S. (2013). Yabancılara Türkçe öğretiminde Barış Manço şarkılarıyla Türk kültürüne ait değerlerin kazandırılması. *Türk Yurdu Dergisi*, 33(312), 30-34.
- Aslan, E., Coşkun, O. (2016). Yabancılara Türkçe öğretiminde oyun yazılımları ile sözcük öğretimi. *Turkish Studies*, 11(3), 221-236.
- Ataseven, F. (1988). Değişen sınıf içi öğretim ortamları ve şarkılarının yabancı dil öğretiminde araç olarak kullanılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 189-198.

- Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü. (2018). Türk Dil Kurumu. Erişim Adresi: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_atasozleri&view=atasozleri
- Barcın, S. (2018). Türk soylulara Türkçe öğretiminde kültür aktarım aracı olarak atasözleri ve deyimlerin kullanımı: Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi altın köprü Türkçe öğretimi ders kitabı (B1 seviyesi). *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 3(2), 1-16.
- Barın, E. (2004). Yabancılara Türkçe öğretiminde ilkeler. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları*, 1, 19-30.
- Barutcu, T., Açık F. (2018). Çocuk edebiyatı ürünlerinde yer alan deyimlerin kültür aktarımındaki rolü ve Türkçe ders kitaplarındaki deyimlerle örtüşme düzeyi. *Bilgi Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 86, 183-209.
- Baş, B. (2002). Türkçe temel dil becerilerinin öğretiminde atasözlerinin kullanımı. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(12), 60-68
- Başar, S. (2018). Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında kalıp sözlerin kullanım düzeylerinin tespiti ve değerlendirilmesi. *Türkçe Konuşurların Akademik Dergisi*, 3(3), 56-72.
- Başutku, S. (2018). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde B1 düzeyinde kelime öğretimi*. Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çakır, İ. (2006). Yabancı dil öğretiminde görsel-işitsel ders aracı olarak videonun kullanılması. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 5(4), 67-72.
- Çıfci, M., Batur, Z., Keklik, S. (2013). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür. A. Okur, M. Durmuş (Ed.). *Yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı* (ss. 365-379). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Demir, A., Açık, F. (2011). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürlerarası yaklaşım ve seçilecek metinlerde bulunması gereken özellikler. *TÜBAR*, 30, 51-72.
- Dilçin, D. (2000). *Edebiyatımızda atasözleri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Güngör, Z. Y. (2014). Yabancı dil öğretiminde şarkıların kullanımı: Fransız dili eğitimi bölümü öğrencileriyle bir uygulama. *Humanitas-International Journal of Social Sciences*, 4, 141-152.
- İnal, S. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde şarkıların önemi ve seçimi. A. Okur, M. Durmuş (Ed.). *Yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı* (ss. 421-432). Ankara: Grafiker Yayınları.
- İspir, M. (2018). Yabancılara Türkçe öğretiminde mesnevilerden yararlanma. *ETÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(6), 149-168.
- İşcan, A. (2011). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde filmlerin yeri ve önemi. *Turkish Studies*, 6(3), 939-948.
- İşcan, A., Delen, M. (2017). Yabancılara Türkçe öğretiminde filmlerin kullanımı (Selvi Boylum Al Yazmalım filmi örneği). *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(2), 87-101.
- İşcan, A., Yassıtaş, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yedi iklim Türkçe öğretim seti örneği (B1-B2 düzeyi). *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 3(1), 47-66.
- Jolly, Y. S. (1975). The use of songs in teaching foreign languages. *The Modern Language Journal*, 59(1), 11-14.
- Kalenderoğlu, İ. (2016). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan orta düzey (B1, B2) ders kitaplarında kelime öğretimi: Gazi Üniversitesi örneği. *Uluslararası Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Kongresi*, 20-21 Mayıs 2016, Almanya.
- Kana, F., Özekinci, Z., Kızıldağ, İ. , Uzan M. F. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde günümüz popüler şarkıların dilin doğru kullanımına etkisi. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 2(1), 24-36.

- Kara, M. (2010). Oyunlarla yabancılara Türkçe öğretimi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27, 407-421.
- Keskin, F. (2011). Using songs as audio materials in teaching Turkish as a foreign language. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 10(4), 378-383.
- Köse, B. (2012). *Yabancı dil öğretiminde şarkı kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- List, G. (1963). The boundaries of speech and song author(s). *Ethnomusicology*, 7(1), 1-16.
- Nişancı, İ. (2013). Türkçe şarkıların dil öğretiminde kullanımı. *Uluslararası Dil ve Edebiyat Çalışmaları Konferansı "Balkanlarda Türkçe"*. Hëna e Plotë "Beder" Üniversitesi, 14-16 Kasım 2013, Tiran-Arnavutluk.
- Özkan, E. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında Türk kültür öğeleri olarak atasözleri ve deyimler. *Journal of Social And Humanities Sciences Research*, 4(3), 295-300.
- Palmer, C., Kelly, M. H. (1992). Linguistic prosody and musical meter in song. *Journal of Memory and Language*, 31, 525-542.
- Par, A. H. (1993). *Örnekli ata sözleri*. İstanbul: Serhat Yayınları.
- Saka, F. Ö. (2014). Şiirle çocuklara yabancı dil öğretimi. *Dil Dergisi*, 164, 26-38.
- Salcedo, C. S. (2010). The effects of songs in the foreign language classroom on text recall, delayed text recall and involuntary mental rehearsal. *Journal of College Teaching & Learning*, 7(6), 19-30.
- Saraç, H. (2012). Yabancı dil öğretimi sürecinde sanatsal filmler. *İDİL*, 1(4), 27-42.
- Sinan, A. T. (2008). Deyim kavramı üzerine notlar-I. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(2), 91-98.
- Sinan, A. T. (2015). *Türkçenin deyim varlığı*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Şevik, M. (2012). Teaching listening skills to young learners through "listen and do" songs. *English Teaching Forum*, 3, 10-17.
- Tarkan'a TDK'dan övgü. (2018). Haber Türk. Erişim Adresi: <https://www.haberturk.com/haber/haber/50294-tarkana-tdkdan-ovgu#>
- Tüm, G., Sarkmaz, Ö. (2012). Yabancı dil Türkçe ders kitaplarında kültürel öğelerin yeri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43, 448-459.
- Uçgun, D. (2006). Yabancılara Türkçe öğretiminde sözcük dağarcığını geliştirme teknikleri. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 20, 217-227.
- Uzdu Yıldız, F. (2013) Sözcük ve sözcük öğretimi. A. Okur, M. Durmuş. (Ed.). *Yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı* (ss. 357-364). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Yakar, Y. M., Yılmaz, O. (2016). Çizgi filmler aracılığıyla Türk soylulara Türkçe ve değer öğretimi. *Uluslararası Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Kongresi*, 20-21 Mayıs 2016, Almanya.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yılmaz, F. (2018). Yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımının önemi. *3rd Eurasian Conference on Language and Social Sciences*, 27-29 Haziran 2018, Belek-Antalya.
- Yılmaz, F., Talas, Y. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde materyal olarak animasyon kullanımı ve önemi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 3(1), 114-127.
- Yurtbaşı, M. (2012). *Sınıflandırılmış atasözleri sözlüğü*. İstanbul: Excellence Publishing.